

Boo Miljö- och Naturvänner

Nacka kommun
Planenheten KFKS 2018/244
131 81 Nacka
registrator.plan@nacka.se

2020-09-30

Samrådsyttrande över förslag till Detaljplan för Pylonen, del av fastigheten Orminge 60:1, i Boo, Nacka kommun. KFKS 2018/244.

Naturskyddsföreningen i Nacka och Boo Miljö- och Naturvänner har tagit del av samrådshandlingarna för förslag till Detaljplan för Pylonen, del av fastigheten Orminge 60:1 i Boo och vill lämna följande synpunkter.

Pylonens flerfamiljshus skulle ytterligare försvaga det gröna sambandet

Genom avtal mellan Nacka kommun, Stockholm Ström och Boo Energi om markförläggning av de luftburna högspänningsledningarna i Orminge kommer kommunal mark att frigöras i kraftledningsgatorna för andra ändamål. Nacka kommun antog 2018-04-10 ett start-PM för tre detaljplaner, Volten, Pylonen och Amperen, inom projektet Kraftledningsstråket, Orminge, med målet att skapa byggrätter för cirka 250 bostäder och cirka 160 förskoleplatser. Antalet bostäder har nu ökat till cirka 300 inom hela projektet. I Pylonen beräknas cirka 200 bostäder i fem punkthus i sju våningar, parkeringar och en ny lokalgata.

Utmärkande för detaljplaneområdena Volten och Pylonen är att bägge ligger i ett grönt svagt samband mellan de blivande naturreservaten Skarpnäs och Rensättra, vilket också påpekas i planbeskrivningen och miljöredovisningen. Smalast är sambandet vid det aktuella Pylonen. Den trafikerade Skarpövägen och bergbranter på ömse sidor om vägen samt Myrsjöns vatten utgör alla barriärer för djurs framkomlighet och växters spridning. Att exploatera naturmarken i detaljplaneområdet Pylonen skulle ytterligare försvaga det gröna sambandet, vilket vore olyckligt, i synnerhet när även naturmarken i detaljplaneområdet Volten föreslås exploateras. Naturmark inom Volten och Pylonen har de senaste åren tagits i anspråk för anläggning av tillfälliga infartsparkeringar.

Pylonen ligger inom område för lokalt intresse för kulturmiljövården i Orminge.

Skyddet för naturmarken i det gröna sambandet har successivt tagits bort genom olika beslut för att slutligen nu föreslås för exploatering. Det finns anledning att titta bakåt på hur besluten sett ut.

Kraftledningsgatorna har sedan Orminge planerades på 1960-talet varit en självklar gräns för bostadsbebyggelsen i Orminge och utgjort en övergångszon till Ormingeskogen. Tanken har inte

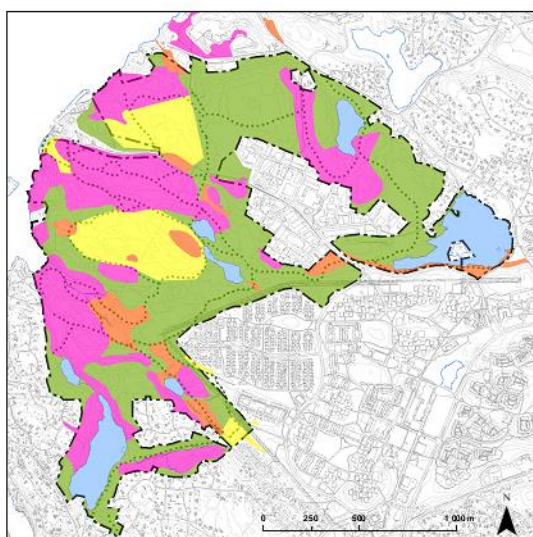
varit att dessa randområden skulle bebyggas. Tvärtom anger gällande stadsplaner för detaljplaneområdena Amperen och Pylonen att marken ska användas för allmän plats, park. Detsamma gäller för del av Volten, största delen är dock inte planlagd. Planerna på att den värdefulla Ormingeskogen skulle avsättas som naturreservat är gamla. Det första samrådsförslaget till Naturreservat Skarpnäs är daterat 1999-09-15 rev 2000-10-18. Reservatet innefattade då skydd för både naturmarken i detaljplaneområdena Volten och Amperen och det gröna sambandet sydväst om Kummelbergets industriområde. Se *karta 1*.

I september 2013 var alternativa förslag till markförläggning av högspänningsledningarna ute på samråd. Nacka kommun ingår avtal med nätägarna och förbinder sig till en medfinansiering till markförläggningen av 136 miljoner, en kostnad som kommunen planerar ska täckas genom försäljning av kommunal mark för bostadsbyggande i kraftledningsgatan och också ska generera ett ekonomiskt överskott.

I september 2014 läggs Naturreservat Skarpnäs ut på samråd för andra gången. Det gröna sambandet ligger fortsatt med i naturreservatet.

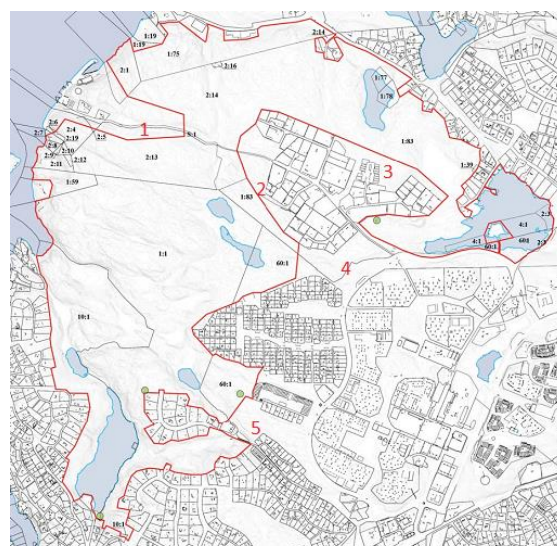
Men den 28 september 2015 läggs ett förslag till kommunstyrelsens ledamöter om plötsligt ändrade gränser för det framtida Naturreservat Skarpnäs. En ändring är att det gröna sambandet sydväst om Kummelbergets industriområde inte längre skulle ingå i reservatet, vilket vi påtalade och var starkt kritiska till. Se *karta 2*. Förslaget antas av kommunfullmäktige, men antagandebeslutet av reservatet överklagas och upphävs 2017-10-13 av länsstyrelsen på grund av formaliafel. Nytt förslag på reservatsbildning är under utarbetning.

2018-04-10 antages ett start-PM för tre detaljplaner, Volten, Pylonen och Amperen, inom projektet Kraftledningsstråket, Orminge.

Naturvärden	
■	Högsta naturvärden
■	Muycket höga naturvärden
■	Höga Naturvärden
■	Naturvärden
■	Sjöar, höga värden

Karta 1. Förslag till Naturreservat Skarpnäs daterat 1999-09-15 rev 2000-10-18.

1. Telegrafberget
2. Kummelbergets industriområde västra sidan
3. Kummelbergets industriområde östra sidan
4. Plats för detaljplaneområde Volten och Pylonen
5. Plats för detaljplaneområde Amperen

Karta 2. Förslag till Naturreservat Skarpnäs daterat 2015-09-28.

Det är tydligt hur de långt gångna reservatsplanerna får ge vika för nya exploateringsplaner. Vi finner det ytterst märkligt att kommunen å ena sidan avser avsätta naturmark för två naturreservat och å andra sidan är beredd att bygga bort sambandet mellan dem, att man inte tar konsekvenserna fullt ut av reservatsbildningen. Dessutom i ett stråk i Nacka-Värmdökilen. En byggnation i Pylonen och Volten anser vi inte är acceptabel. I dessa områden bör istället det gröna sambandet förstärkas, naturmarken behållas och de tillfälliga infartsparkeringarna snarast avvecklas.

Naturvärden och spridningssamband

Enligt naturvärdesinventeringen bedöms planområdet hysa ”visst naturvärde” enligt NVI-metodiken. Men även om naturvärdena på en plats inte är särskilt höga kan området ändå vara viktigt som en del i den gröna infrastrukturen. Det är bra att en NVI har gjorts liksom artskyddsutredningarna.

Vi vill nämna att det förekommer fladdermöss vid Myrsjöns strand. Just i detta område observerades fladdermöss under en fladdermusexkursion som Boo Miljö- och Naturvänner anordnade 2013. Tre arter påträffades under exkursionen, nordisk fladdermus, dvärgfladdermus och vattenfladdermus. I samband med ansökan om vattenverksamhet vid Sarvträsk gjordes fladdermusinventeringar och området befanns vara artrikt med 8 olika arter påträffade. Då konstaterades att en exploatering där skulle minska den totala ytan lämpligt habitat.

I fladdermusinventeringen konstateras att: *”Dessutom minskar den totala ytan lämpligt habitat – vilket gör att landskapet som sådant kan hysa färre fladdermöss.”*

Inventeringen avslutas med slutsatser. *”Exploateringen får sannolikt en lokal effekt på fladdermusfaunan, med särskild betydelse för arter som mustasch/tajgafladdermus och möjligen vattenfladdermus, men i viss mån även andra arter i och med att tillgången på viloplats och i viss mån bomiljöer minskar. Någon effekt på arterna på regional eller biogeografisk nivå bedöms inte uppstå, men ett kontinuerligt ianspråktagande av städens grönytor kommer naturligtvis på sikt att även få regionala effekter på fladdermusfaunan om inte ytor avsätts som ej tas i anspråk för förtätning.”* Just det att ett ständigt krympande av naturmark leder till en utarmning även på större geografisk nivå är viktigt. Därför är det viktigt att även i denna detaljplan utreda förekomst och eventuell påverkan på fladdermöss. De samlade konsekvenserna av alla detaljplaner i Ormingeområdet måste redovisas.

I NVI:n sägs att *”Ur ett större geografiskt perspektiv är områdets tallvärden beroende av omgivande landskap och bidrar till en fungerande spridningsbiologi för många arter. Även om skogslandskapet i området är starkt fragmenterat, är förekomsten av gamla träd sannolikt mycket viktig för att upprätthålla en kontinuerlig ekologisk funktion i livsmiljöer för många marginaliserade arter som är beroende av dessa ovanliga värdeelement.”*

Under senare år har den gröna infrastrukturen uppmärksammas allt mer och 2015 gav regeringen ett uppdrag till landets länsstyrelser att ta fram regionala handlingsprogram för den gröna infrastrukturen. Det är bra att frågan om planens påverkan på de gröna spridningssambanden uppmärksammas i planhandlingarna.

Som vi nämnt ovan ligger planområdet i en svag del i Nacka-Värmdökilen. Området binder ihop de blivande naturreservaten Skarpnäs och Rensättra. Enligt miljöredovisningen bedöms spridningssambandet mellan Skarpnäs och Rensättra försvagas till följd av genomförandet av

detaljplanen. Vidare sägs att ”Om kompensationsåtgärder inte utförs kan detta leda till en viss påverkan på spridningsförutsättningarna för en del arter och därmed på sikt påverka mångfald av djur och växter samt ekosystemtjänster” och att ”Utan rätt skötsel, skydd av befintliga träd, kompensationsåtgärder och återplantering av träd, bedöms hållbarhetsmålet om närhet till grön- och vattenområden av god kvalitet att påverkas negativt.”

Om planen genomförs är det såklart viktigt att de åtgärder som föreslås för att i någon mån kompensera för förlust av grönstruktur genomförs. Det är bra att de biotopförstärkande åtgärderna kommer att säkras i markgenomförandeavtal.

Föreningarnas uppfattning är ändå att planen inte ska genomföras och att naturmarken lämnas orörd. Det gröna sambandet är redan nu så svagt att det absolut inte borde försvagas ytterligare. Vi menar att de föreslagna kompensationsåtgärderna inte kan väga upp förlusten av naturmark. Hur man än gör ersätts träd och naturmark av stora huskroppar och asfalterade ytor. Vi undrar t.ex. hur byggnationen kan påverka förekomsten av fladdermöss vid Myrsjöns strand. Ljuspåverkan från husen kan påverka fladdermössen negativt.

Vi finner det mycket märkligt att kommunen väljer att bebygga ett naturområde när det i närheten finns stora parkeringsytor som skulle kunna exploateras, inte minst de tillfälliga infartsparkeringarna.

Formalia

I samrådshandlingarna är felaktigt inlagt andra troligen tidigare förslag till avgränsning och storlek på detaljplaneområde för Pylonen än i plankartan, vilken antas vara den som gäller. Likaså redovisas ett större antal byggnader och en annan sträckning för lokalgatan än i plankartan. Avvikelserna finns i planbeskrivningen *figur 14, 15, 16* och på miljöredovisningens förstasida och på bilder sid 16, 18, 22 och 23.

Föreningarna anser det föreslagna området är olämpligt för byggnation och avstyrker förslaget till detaljplan.

För Naturskyddsföreningen i Nacka
Ronny Fors
ordförande ronny.fors@naturskyddsforeningen.se

För Boo Miljö- och Naturvänner
Kerstin Lundén
ordförande kerstin.lunden.natur@gmail.com

Ulla Brunö
vice ordförande ulla.bruno@telia.com

Kopia sänd till

Miljöenheten, Nacka kommun
miljoenheten@nacka.se

Kommunekolog Anna Herrström
anna.herrstrom@nacka.se